

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLII. ad annum CCCCLXXX.

Parisiis, 1644

Epistola XIV. Caelestini Papae I. Ad Clervm Et Plebem
Constantinopolitanam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14918

religiosos viros Ioannem presbyterum & Epictetum diaconum cum magna lætitia suscepimus, & cum maiore gratulatione remisimus. Data Idibus Martiis, Flauio Aetio & Valerio viris clarissimis consulibus.

EPISTOLA XIV.

CÆLESTINI PAPÆ I.

AD CLERVM ET PLEBEM

CONSTANTINOPOLITANAM.

Cælestinus episcopus clero & plebi consistentibus Constantinopoli.

EXVLTATIO matris est congregatio filiorum: denique lætatur ecclesia, ita se filios, quos diabolus disperferat, iterum congregasse, vt ex his, nisi filius perditionis, nemo sit perditus: quia eum filium suum nequaquam pater agnouit. Illum namque ex quo erat (sicut legimus) imitatus, vobis legitimis Dei filiis hereditatem conabatur auferre, quos dicente Apostolo, *pro fide vestra & heredes Dei, & Christi nostri futuros credimus coheredes.* Non ergo ei palmam de his referre permissum est, qui de ipso magis per arma fidei triumpharunt: victores vos, imo communis regis de hoste victoriam loquitur tyrannus exclusus: vicit in vobis, cuius incerta ferri diuinitas putabatur. Separetur * prauitas, quæstionem dixerim quam sibi vnusquisq; bene credens debet simpliciter aperire. Quis enim ad examen vocare audeat Deum, eumque discutere qualiter venerit subuenire? Non fuit difficile Deo posse quod voluit, cum dignatus est liberare, qui potuit. Sed vnde illi peccatori in tanta caligine sua lumen non videre? Vnde terrenis argutiis in superioribus positam colligere veritatem? Hæc in tenebris suis videre non possunt, qui lucernæ illius verbum nesciunt, quod esse lumen semitis suis Dauid propheta testatur. Cum quo psalmographo (vt supra diximus) *matrem lætantem*, in vterum suum, quem dissipatio hucusque ridicula & blasphema turbabat, reuersis filiis, cantare delectat: *Ecce quam bonum & quam iucundum habitare fratres in vnum.* Competenter hæc ergo verba de eo fuerim mutuatus: mihi namque ex parte maxima, venerandæ Trinitatis auxilio, ecclesiæ vniuersalis quietem & sum-

Rom. 8.

Congratulatur de prostrato hæresiarcha.

Psal. 118.

Psal. 112.

Psal. 132.

* natiuitas,

mam præsentium vendico gaudiorum, quem nunc vsque omnes qui scandalizabantur, vrebant, & infirmitas aliquantum faciebat infirmum.

Meminit caritas vestra, apud vos mihi dudum de patientia fuisse sermonem: iactaui quæ debui semina sacerdos in animo Christiano, nec me in vobis seges expectata decepit: quid enim patientiæ vestræ messis intulerit, ipsis fructibus approbatis. His inuidens seuerat perituram zizaniam intra aliquantum mentes agricola periturus; seuerat longe aliud, quam acceperat seminandum, vel inuenerat seminatum. Habemus certe fidei vestræ semina, quæ ipsius Domini sermo vel apostolorum doctrina iactaui: quæ quoties ista contingunt, non ea terra quæ suscepit, sed alia superfusa corrumpunt: nihil vestræ simplici fidei messis Domini poterit imputare, qui in euangelio auctorem zizaniæ interrogatus ostendit. Illi tunc dixerint: *In bono semine unde zizania?* Nos dicamus: *In*

Matth. 13.

tanto regno fidei unde perfidia? Respondemus tamen vobis sermonibus Christi: *Homo inimicus hoc fecit.* Qualiter vos exercuit priorum palæstra, doctorum fortitudo vestræ mentis..... adstruxit; ipsis agnitionem debetis huius erroris, quorum hic indignus laudibus fuit, qui bona tam gloriosa despexit; non partem columbæ simplicitatis, sed in toto studuit serpentis astutiæ.

Ibidem.

Nec mirum, si parans occidere simplices animos, eum suadendo secutus est, qui suadendo primus occidit. Denique verbis illum legimus decepisse; hic inferre mortem non nisi per verba tentauit. Non tamen impune suum est secutus auctorem, quando Iudæ episcopatum alter accepit. Iure vtrumque tenet vna sententia; quia *in vnum* (sicut legimus) *ambo peccauerunt.* Sit licet vterque ante oculos nostros saluatoris nostri calumniator & traditor? tamen deliberare difficile est inter discussorem natiuitatis, & mortis auctorem. Facti sui videlicet vacuum statim Iudam pœnituit, præuenit exitium oris supplicium proditoris: ille statim laqueum, peccatum suum confusus, elegit; hic impietatis pertinacia gloriatur. Nec ergo perfidiæ huic dabo nomen erroris, non est error impietas omnis. Denique quoties ecclesiæ, vel eius quieti diabolus inuidus fuerit, intra eam nata contentio saluam

Comparatio Iudæ & Nestorii.

Act. 2.

Malitia ab errore distincta.

seruauit ipsius certaminis causam, quo proficiebat iste cōflictus, quo laborabatur, non vt religione quiuis vinceret, sed vt ipsa religio vinceretur. Meministis certe eius, quia necesse est meminisse blasphemiæ: sed iam obliuionem tantorum malorum volo sanctis mentibus imperatam: ex animis, qui sublatus est oculis, tollatur, tollatur, inquam, qui sic vocatus est præcursor inferni. Habuit crebras sinister prædicator insidias, *tetendit arcum suum frequenter* (vt legimus) & ore suo spicula venenata iactauit; neminem tamen vestro in numero, quem feriret, inuenit: retorta in se tela redierunt, postquam sagittare in obscuro rectos corde non potuit, & nihil in filios lucis licuit filio tenebrarum.

Psal. 7.

Psal. 10.

Cælestini
papæ soli-
citus de
ecclesia
Constanti-
nopolita-
na.

Laudatur
fides eccle-
siæ Constā-
tinopolita-
næ.

Psal. 22.

Quæ nos de vobis in bello intestino positis cura atque sollicitudo tunc habuit? In modum dierum duximus noctes, quia talibus causis omne tempus angustum est: non oculos somno declinauimus inquietes. Quem enim caperet dilectio dormiendi, sic vigilante raptore, nesciebamus. Quis intra caulas timor? quanta intra septa formido? quoties luporum ieiuna esuries multa circuit, aditu quærit prædam, sæuit & absentibus inconsummata pernicies, quanta hic pro sua cautione laude grex dignus est, quem non attigit secum raptor inclusus? Patet causa tuitionis huiusce: in apertum est qui restiterit inimico. Intelligamus & fateamur omnes, quod vos ille tutatus est pastor, qui in euangelio se dicit esse pastorem: adfuit, nec vos deseruit qui patiebatur in vobis: in hunc namque quotidianis acuebatur lingua blasphemis, in ipsum dentes suos impius tractator armabat; inani tamen semper elusus est morsu, quando eiusdem pastoris virga vos consolabatur & baculus, qui gregem suum etiam pascendum tradidit iturus ad cælum. Hæc vobis hucusque non mutata sunt pascua, eisdem pabulis estis impleti, apostolico vos doctores & pio semper sermone paue- runt: verum noxia fuerat pro salubribus cibus esca supposita, quando aduersarius esurientibus animabus mixtas spinas floribus exhibebat: nec tamen fraus ista decepit vos, qui Christi suavis odor estis in Domino, postquam vobis longe aliud oluit quam solebat: herbam mortiferi graminis horruistis, sepsistis aures vestras spinis, ne lin-

quam nequam possētis audire. Non ergo peruenit ad sensum, quod offendit auditum: nec interiorem ferire potuit, quod exterior non recepit. Vitaſtis eum, *cui* (quantum didicimus) *& in faciem restitistis.* Gal. 2.

Vitaſtis quem a memoria digna sancta Alexandrina ecclesia secundum beati Pauli apostoli sententiam iam sciretis esse correctum: legistis namque & memoriter iam tenetis sacerdotis, hoc est, catholici ad hunc scripta doctoris, quibus eum ita corruptum, ut velit esse correctus, studuit; nixus est labentem reuocare collegam, porrexit dexteram, magisterii sui, in vno volens plurimis subuenire: percellerat animum veteris sacerdotis, quod nurat episcopus ruina multorum. Egit, sicut scriptum est: *Benedicam opus Domini diligenter.* In nullo ei officio apostoli vir apostolicus defuit, obsecrauit, admonuit, increpauit. At ille qui in profundum blasphemiarum suarum pondere mergeretur, tanti viri doctrinam reuens, & abusus hortatu, docilis esse renuit, cum doctor esse non posset: egit iniuriis, tenacem recti esse peruersitatis asfertor gloriatus. Hinc nec contristatus est frater, secum reputans, quod merito sibi conseruo non parceret, qui suo Domino derogaret. Inuentus est per diligentiam ille de euangelio frugi filius, & prouidus seruus. Nam & paternam seruauit substantiam, & auxit numerum talentorum. Nec duplicasse eum, sed multiplicasse dixerim sortem, quem videbamus etiam longe positus pio fenore subuenisse. O sanctæ prædicationis vsura! quam hic gratiam ante communem Dominum fidei negotiator inueniet, qui propter animarum lucrum negotium & illic exercuit, ubi talenta accepit? Nonne hic merito a patrefamilias auditurus est: *Euge serue bone & fidelis, intra in gaudium Domini tui?* Hæc huic competunt, qui illa quoque, quæ aliis sunt commissa, seruauit. Matth. 25.

Quid ille auditurus est, quidve dicturus, cum a se commissa sibi rei ratio requiretur, qui utique inuoluitur reatu, etiam si vobis per alios perditis, esset ipse seruatus? Noſtis profecto pro vestra eruditione, quæ poena negligentes maneat sacerdotes; quippe quos Apostolus præesse etiam doctoribus suis iubet diligenter. Heli sacerdos denique per se inculpabilis diuinam per filios incurrit offensam: offendit In Nestorium.

Cyrillus
laudatur a
Cælestino.
1. Cor. 5.

Psal. 33.

Matth. 25.

1. Tim. 3.

1. Reg. 4.

pontifex pater, offendit potestas & pietas. Si igitur ille cum præsumptionem filiorum non refrenat, incurrit; quanto magis hic Dominum, dum nec ipsi parcit, offendit? Non hunc desidem, non hunc dixerim negligentem: habuistis hominem sermonis assidui, atque (apud expertos loquor) habuistis vigilem *perditorem.

Studium apostolice sedis in curando Nestorio.

Galat. 5.

Luc. 18.

Psal. 49.

Matth. 5.

De Nestorio subterfugiente iudicium.

Nec tamen beatus Petrus apostolus deserit tam grauius laborantes: nam cum separari tale membrum de ecclesiastico corpore horrens omnibus putredo suasisset, cum ferro obtulimus & fomentum. Sed ille abusus nostro studio, quo illum sequimur qui nec de pusillis aliquem vult perire, mortem desperatus optauit. Denique & medicinam respuens, elegit abscindi; tulit de se apostolicum, vel hoc nobiscum sentiens ipse iudicium, vt abscinderetur, qui nos contristabat, & volebat conuertere euangelium Christi. Nulla suo vitio languenti medico (vt diximus) arte defuimus. Non factum est nostræ celeritate sententiæ, vt esset nobis publicanus aut ethnicus. Scimus qualiter & quoties hos qui ad hæc tendunt scriptura iubeat conueniri; quod nunc quoque videtur impletum. Dicendum denique adhuc. Tunc frater fratrem admonuit; dehinc pertinax vno & altero, imo & multis testibus conuentus est: consequenter ab vniuersali ecclesia, nostro quoque sermone correptus. Nihil præcox, cum eo nihil in hoc egimus immaturum, quem diuturnæ constitutionis seruatus ordo damnauit. Non potuimus vltra differre; ne (sicut scriptum est) *cum furante currere videamur, & cum adultero fidei nostram ponere portionem*: maxime quando oculus scandalizans iubeatur auferri. Ad hæc ille compendio toties oblata remedia, campum ad certamen exposcit: sacerdotale postulat, cui non erat interfuturus, examen, egrediturus ad bellum, castrorum dux hostem professus, & doctor fidei contra fidem portans arma perfidiæ, cum non tam profectus quam videtur expulsus.

Non quæro qualia tunc ad Dominum vestra vota fudistis, cum exitus doceat quid potueritis optare. Nec nos gestarum rerum putetis ignaros, quarum nobis ordinem sancti fratris Cyrilli relatio patefecit. Admonuit hominem, quem nunc inexcusabilem faceret ex more

con-

conuentio : adesse contempfit. Quis petitem Synodi Synodo crederet defuturum? perculsa est illic falsitatis leuitas pondere veritatis : nec se ausa est fulgori radiantium sacerdotum latitantis perfidi caligo miscere : lucem tenebræ fugerunt ; quia societatem legimus his esse non posse : inuicem se contraria semper offendunt. Vbi est quod sibi dictum est, *quod loqueretur in lumine, & supra tecta, quod audiret in auribus, prædicaret?* Sed si idcirco volens præsens latere, vt ferendam sententiam verecundia, iudicante conscientia, præueniret ; lucernam suam cur voluit habere sub modio, si eam bene putabat accensam? Toto sancto conuentui lucere debuit, vt habere lumen omnium lumine probaretur. Non fallit diuina sententia, quoniam *qui in tenebris sunt, lucem videre non possunt.* Manfit absconditus, vt vitando sacerdotale collegium, ipsi renuntiaret quodammodo dignitati. Sic se ille primus homo Adam peccati sui conscius ante faciem Domini nudus occuluit ; & qui non in eum, sed in eius mandata peccasset, expauit illam quam contempserat vocem, & timorem deceptus incurrit, postquam simplicitatis fiduciam vitio præuaricationis amisit. Nam facit dubitare de crimine confessio latebrarum : nemo se in causis grauibus innocenter abscondit. Sic ergo illius nostræ mortis auctoris, perduto honoris & gloriæ vestimento, secutus exemplum, merito hoc cum primo homine Adam fecerit, qui deitatem Adæ nouissimi sic negauit.

Non fuit ante oculos tantorum vexatio sacerdotum, non congregatū ex omni pene mundi parte Concilium : abfuit ab his, cum quibus se esse nesciret. Quid illi profuit hoc vitasse? refugere voluit, quos effugere non dabatur. Qua enim ratione possit euadere, persequente eo, cui se nullus abscondit? An quia talibus sociis vsus est, sine peccato se existimans, negare indignatus quod Propheta clamauit : *Quo ibo a facie tua, & ab aspectu tuo quo fugiam? Si ascēdero in cælum, tu ibi es: si descendero in infernū, tu ades.* Ille clamat latebram suis deesse peccatis, nec a Deo posse celari. Ille enim fatetur vbique præsentem, quem hic conatur asserere intra vterum defuisse susceptū. Tandem in sacerdotibus suis sanctis, sicut semper, Spiritus viuēs vnus in omnibus statuit quod omnibus subueniret, nulla de

putredine, nulla de vulnere nascente suscepit; quia diligenter amputatum est, quod manus spiritualis abscidit.

Prov. 22.

Eiice, (inquit Salomon) *de concilio contentiosum, & exiet cum illo discordia.* Secum scandalum suum, quod intulerat, amputavit; quia apud vos quod inuenerat, hoc reliquit.

Matth. 35.

Non poterat, loquente Domino, *eradicari plantatio quam plantauerat Pater*, & quæ in eo vberem fructum probaretur afferre: seruauit vineam suam Dominus Israel:

Isa. 5.

domus eius est vinea Domini; & ideo mirandum non est, si furem domus eius euasit, cuius legimus nec dormire nec dormitare custodem.

Psal. 120.

Quid aget impius pertinax? quid sibi spei, quid permansit auxilii? non habet locum veniæ, cui scriptum quod nec hic, nec in futuro possit ignosci. Inclinator omnis elatus, contra exaltationem parit humilitas Christiana: quia hunc ipse, qui supra eum requiescit, exaltat. Illius per Prophetam verba sunt: *Non habitat in medio domus meæ faciens superbiam*, qui per Apostolum promittit se stultam mundi sapientiam perditurum. Audiat nunc a nobis, quod Paulus tunc, & cum iam prædicaret, audiuit:

Isa. ult.

Psal. 100.

1. Cor. 1.

Act. 26.

Ad insaniam multarum peruenit itinere literarum. Absit tamen ab eo huius exemplum. Non enim quod de Doctore dictum est, dignus est audire indoctus. Cur præterea contra vas abiectionis vas electionis vocemus in medium? cum ad exprobandum * hunc, ille sufficiat, quem in cruce cum Christo post scelera tanta pendentem, supplicii beneficium fecit Dominum confiteri: sui ab eo memoriam poscit in regno; hoc breui sermone diluit quidquid admisit, criminibus temporum temporis puncto subueniens: nec moratur præmium confitentem, statim eius remuneratio & vicissitudo respondit, qui libenter excipit hora ad se quacumque conuersum: *Mecum* (inquit) *eris in paradiso.* promittit ei futuram societatem, qui se cum præsens iam pateretur. *Ad iustitiam corde credulitas, ad salutem facta est ei ore confessio.* Exclamare hic in tantam contrarietatem rerum pariter & flere debemus: Nefas est, hoc episcopum, quod latro * potuit, non inuenire. * petit

Nestorii ex
latronis
confessione
redargutio.

Luc. 23.

Rom. 10.

Ad insaniam multarum peruenit itinere literarum. Absit tamen ab eo huius exemplum. Non enim quod de Doctore dictum est, dignus est audire indoctus. Cur præterea contra vas abiectionis vas electionis vocemus in medium? cum ad exprobandum * hunc, ille sufficiat, quem in cruce cum Christo post scelera tanta pendentem, supplicii beneficium fecit Dominum confiteri: sui ab eo memoriam poscit in regno; hoc breui sermone diluit quidquid admisit, criminibus temporum temporis puncto subueniens: nec moratur præmium confitentem, statim eius remuneratio & vicissitudo respondit, qui libenter excipit hora ad se quacumque conuersum: *Mecum* (inquit) *eris in paradiso.* promittit ei futuram societatem, qui se cum præsens iam pateretur. *Ad iustitiam corde credulitas, ad salutem facta est ei ore confessio.* Exclamare hic in tantam contrarietatem rerum pariter & flere debemus: Nefas est, hoc episcopum, quod latro * potuit, non inuenire. * petit

O fidei & perfidiæ præmium! o iudicia Dei abyssus multa! latro paradisum meruit, & sacerdos exilium. Habemus tamen huiusce rei veros interpretes: hunc ille po-

fitus inter tormenta cognouit, quem hic positus in honore nesciuit. Nonne hoc illud est: *Et homo cum in honore* Psal. 48. *esset, non intellexit; comparatus est iumentis insipientibus? Quid est aliud intellectus & iudicium, nisi scire sapientiam & disciplinam, & intelligere verba prudentiæ? Illa est vera sapientia, quæ, ipso Salomone dicente, de timore Do- Prou. 1. *mini sumit exordium: quam se inter perfectos loqui beatus Apostolus affirmat, cum non tam graue est, quod eam* 1. Cor. 2. *tunc minime mundus agnouit, quam quod nunc episcopus ignorauit.**

Hoc loco utar Domini nostri per Ieremiam sermonibus: *Cultores legis meæ nescierunt me; & prophetantibus iniquitatem prophetis, plauserunt manibus sacerdotes.* Et per eundem alibi: *Sacerdotes mei sacrificauerunt mihi fide.* Utebatur tamen defensione & laude gentilium, episcopum talem nunquam fuisse testantium. Vere & hæc probabiliter loquebantur: nam quando potuit episcopus inueniri, qui Christianus esse nesciret? Ideo tamen non inimicus esse probatus est, quia nunquam displicent hostibus proditores. Audiuimus hunc agentem contra legem, & iniquum quæ sint solatia profecuta: adfuerunt inter alios nec deseruerunt eum Cælestiani iniquitatis operarii, quos Hymnidici nostri persequitur manifesta sententia: iam dudum quippe *inimici Dei disperguntur, & pereunt qui operantur iniquitatem:* sicut idem dicit: *Velut cibum panis plebem dominicam deuorabant.* Habuit ergo secum sui magistrorum exilii: habuit huiusce rei perfectos tiro doctores: nam separare difficile est, quos scelera sola iunxerunt; quia maiore ligantur glutino fœdera vitiorum. Quis tamen horum finis est? nempe ille quem legimus: *Irritauit in illo Dominus, & erunt post hæc decidentes sine honore in contumelia inter mortuos in æternum.* Sed quid diutius immoramur? fastidium forsitan faciat sermo proluxior: dimittamus mortuos sepelire mortuos suos.

Audite nunc & capite simplicis verba doctoris: audite ab eo quæ a maioribus nostris nobiscum positus frequenter audiuit: audite certe semper audita, nec studio nouitatis inuenta. Nostro vobis loquitur ore collega, quia vna fides necesse est * vnite prædicetur. Non hic in eius persona alicuius testimonium mutuatur: a nobis datus

Concil. Tom. 4.

Sff ij

Ierem. 2.
De Syriæ
episcopis
Nestorio
fauentibus.

Psal. 91.

Psal. 13.

De Cælestianis fauentibus
Nestorio.

Sap. 4.

* vnian-
titer

De com-
mendatio-
ne Maxi-
miani.

est: qui est electus ex nostris, non est incognitus, non aliunde deductus: habuistis laudabilem de præsentis iudicio suo: fama dudum decepit absentes: plura de eo loqui cautio est; quia opera superuacua est nota laudare. Nunc tamen vos nostris propriis sermonibus decet cauere commonitos. Nemo in vobis illud quatiat fundamentum, quod firma petra & angularis lapis ille construxit. Ædificate super hoc, catholici, quod soletis: didicistis quid sit superædificare quod ardeat: hoc detrimento illud pensabitur, cum opera singulorum probare cœperit ignis examen. Gaudeo vos fundamento huic non stipulam, non ligna, non fenum, sed illas imposuisse diuitias, quas architectorum sapientium præcepta mandabant imponi. Bene manebitis, quia tam sollicitè fabricatis: habitaculum magnum tales pollicentur expensæ: auro, argento, & lapidibus preciosis illam vobis, quæ æstimari non potest, construitis mansionem. Nullo precio taxantur æterna; quippe quæ non iniuria, non vetustate soluuntur, quæ iam ab institutione mundi iustus Dominus præparauit.

1. Cor. 3.

Isa. 35.

Confortentur manus fidelium fatigatæ: *labantia*, hortante propheta, *genua roborentur*: qui pusillo sunt animo conualescant: noster saluator apparuit: ostendit falsitati Deus, quid sit pulsare & incessere veritatem, postquam sibi controuersia inde facta est, vnde subuenit. Vnde, filii carissimi, permanete in eum qui est, vt vincatis in vobis. In ipso sensu & in eadem sententia esto te perfecti: vt a filio hominis, cum venerit in maiestate sua, non audiatis, *Discedite a me maledicti*; sed, *Venite benedicti*, possitis audire. Maneat hædos repulsa venturi: vos tales volumus inueniri, vt cum in igne stent abiectione a sinistris, vos a dextris inuitet ad regnum. Non expectabitis vt paretur, quod olim vos vt regnetis expectat. Angustam nunc portam festinanter intrate, quæ eos accepit, quos nunquam spatiosa inuenerunt. Hæc dilectioni vestræ pro læticia catholicorum dicta sufficiant, quæ sæpe recensere vos volumus, vt triumpho fidei gratulantes intelligatis Deum caritatis & pacis esse nobiscum. Data Idibus Martii, Flauio & Aetio & Valerio viris clarissimis consulibus.

Matth. 25.